

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Супруненко Л.А.

аспірант,

*Державний науково-дослідний інститут
інформатизації та моделювання економіки*

Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

РЕАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДЛЯ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ ТА ДУНАЙСЬКОЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

На сьогодні актуальним є реалізація макрорегіональних стратегій в контексті розвитку транскордонного співробітництва в Європі.

Макрорегіональна стратегія Європейського Союзу є політичною основою, яка дозволяє країнам одного регіону разом виявляти та вирішувати проблеми або краще використовувати наявний у них спільний потенціал. Таким чином, вони отримують користь від посилення співпраці, що робить їхню політику більш ефективною, ніж при самотійному вирішенні тих самих питань.

Існує чотири макрорегіональні стратегії Європейського Союзу (далі – ЄС). Кожна з них супроводжується планом дій, який постійно оновлюється з урахуванням нових потреб, що виникають, та змін контексту:

1. Стратегія ЄС для Балтійського регіону (2009).
2. Стратегія ЄС для Дунайського регіону (2010).
3. Стратегія ЄС для Адріатико-Іонічного регіону (2014).
4. Стратегія ЄС для Альпійського регіону (2015).

Вони охоплюють 19 країн-членів ЄС та 8 країн, що не є членами ЄС, та спрямовані на вирішення спільних регіональних проблем різних країн Європи. При цьому слід зауважити, що дедалі гострішими стають проблеми соціально-економічного, освітнього, енергетичного та екологічного характеру територій Дунайського регіону, вирішення яких стали пріоритетами реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону.

Україна не є країною-учасником зазначених стратегій, однак бере участь у реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону (далі – Стратегія) та Дунайській транснаціональній програмі (далі – Програма) відповідно до Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми, ратифікованої 19 серпня 2018 року Законом України «Про ратифікацію Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми (Interreg V-B Danube – CCI 2014TC16M6TN001)».

З метою координації діяльності в рамках Стратегії у 2011 році в Україні постановою Кабінету Міністрів України було утворено Координаційний центр з провадження діяльності, пов'язаної з участю України в реалізації Стратегії.

19 серпня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон України про ратифікацію Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми.

Ратифікація Угоди створила правові підстави для отримання коштів з фондів ЄС та здійснення спільних проектів з країнами-членами ЄС, зокрема, в рамках Стратегії. Дунайська транснаціональна програма є фінансовим та євроінтеграційним інструментом.

Метою програми є розвиток громад в 14 країнах Дунайського регіону (Австрія, Боснія і Герцеговина, Болгарія, Хорватія, Чеська Республіка, Німеччина, Угорщина, Молдова, Чорногорія, Румунія, Сербія, Словенія, Словаччина та Україна) шляхом зміцнення транскордонного співробітництва.

Програма сприяє якісним змінам регіону через фінансування проектів спрямованих на підвищення конкурентоспроможності бізнесу, інвестування в соціальні інновації, розвиток енергоефективності, розбудови інституційної спроможності та подолання екологічних загроз. Формат програми передбачає проведення щорічних конкурсів проектних заявок для потенційних партнерів.

Брати участь в конкурсах проектних пропозицій можуть місцеві та регіональні органи влади, міжнародні організації, неприбуткові установи.

Зацікавлені сторони, що територіально не охоплені програмою, проте є компетентними у сферах, пов'язаних з Дунайським регіоном та діяльність яких спрямована на користь програмі, також можуть подавати свої проекти.

Нажаль, що до цього часу не в повній мірі було реалізовано обов'язок щодо відповідної координації Стратегії та Програми.

Відсутність ефективної комунікації як в межах України (між центральними органами виконавчої влади, облдержадміністраціями, громадськістю), так і за її межами стала серйозною загрозою подальшої участі нашої держави в реалізації Стратегії та Програми, а Україна зазнала серйозних іміджевих втрат.

Тому, першочерговими завданням є відновити «репутацію» перед нашими європейськими партнерами в цьому напрямі, і найголовніше налагодити ефективну взаємодію і координацію всередині країни.

З цією метою потрібно сформуванати склад Робочих груп по кожному із пріоритетів Стратегії, призначити національного та регіональних координаторів.

Для підтримки Програми в Україні потрібно створити Національний контактний пункт Дунайської транснаціональної програми. Серед головних завдань пункту – надання підтримки у розробці, імплементації та оцінці проектів, пошуку та інформуванню потенційних проектних партнерів та підтримки комунікації між учасниками.

Крім того, потрібно здійснити заходи щодо вдосконалення відповідної нормативно-правової бази та створити необхідне інституційне середовище.

Наразі, прийняте розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з організації виконання Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми». Готується до прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України щодо призначення національного координатора діяльності, пов'язаної з участю України в реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону.

Також, в Україні відсутня національна система управління та контролю за виконанням Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми. Розробка Порядку функціонування національної системи управління та контролю за виконанням Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми передбачена розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з організації виконання Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми».

Таким чином, макрорегіональні стратегії та програми з їх реалізації є ефективним інструментом розвитку транскордонного співробітництва в ЄС.

Для України участь в Стратегії ЄС для Дунайського регіону має значний потенціал для соціально-економічного розвитку 4 областей: Одеської, Чернівецької, Івано-Франківської та Закарпатської.

Однак, на сьогодні існує ряд викликів пов'язаних із необхідністю вдосконалення нормативно-правового середовища та створення відповідної інституційної архітектури процедури реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону.

На сьогодні пріоритетами є визначення вектору розвитку, координація та активізація ролі України в реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програми.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про транскордонне співробітництво». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>
2. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016 – 2020 роки. Постанова Кабінету Міністрів України № 554 від 23.08.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-п>
3. The EU Strategy for the Danube Region. URL: https://www.danube-region.eu/images/olddocs/Presentation_EUSDR.pdf
4. Закон України «Про ратифікацію Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми (Interreg V-B Danube – CCI 2014TC16M6TN001)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-viii>